
Amanda Hestehave

Tibberup Alle 28B
3060 Espergærde
(+45) 6118 7292
amandahestehave@gmail.com

15. oktober 2021

Magnus Heunicke

Sundhedsministeriet
Holbergsgade 6
1057 København K

Kære sundhedsminister, Magnus Heunicke

Vi mener, at Sundhedsministeriet har en stor opgave foran sig i forhold til at sikre amningen af danske børn fremover, når den øremærkede barsel til den ikke-ammende part indføres i Danmark.

Vi vil med denne henvendelse bede jer rette opmærksomhed på de generelle sundhedsmæssige og samfundsøkonomiske konsekvenser, det kan have, hvis den gennemsnitlige ammeperiode for danske børn og mødre forkortes som resultat af, at den øremærkede barsel til den ikke-ammende part tages fra den nuværende barselsorlov og ikke lægges oveni, som det opfordres til i borgerforslaget "Forlæng barslen med fars/medmors øremærkede andel".

Vi ser på studier fra Norge, at ammeperioden forkortes hver gang moderens orlov reduceres¹. Den norske Jordmoderforening advarede i 2018 om, at kortere barsel til mødre har en direkte sammenhæng med forkortelsen af ammeforløb: "Schjelderup er også bekymret for den synkende ammefrekvensen i Norge. Etter hvert som mors uker går ned, synker ammefrekvensen proporsjonalt med antall uker som mor mister, viser forskning."² At der er udsigt til en tilsvarende forringelse for danske børns sundhed, mener vi, kræver opmærksomhed og handling fra jeres side.

1

<https://www.aftenposten.no/meninger/debatt/i/4d59oV/forskning-slaar-fast-amming-gir-helsegevinst-og-er-viktig-for-folkehel>

2

https://www.dagsavisen.no/nyheter/innenriks/2018/10/15/regjeringen-utvider-fedrekvoten-igjen-moter-protester-fra-jordmorforbundet/?fbclid=IwAR16R93DPNcyNROCWprO5VD20BfVA58Bi239bl6ZAGbckti6H_u4d2Q0Ga4

Inden der foretages ændringer i barselsorloven, der kan have den konsekvens at danske børn ammes mindre, er det væsentligt at tage de sundhedsmæssige fordele ved amning for både mor og barn i betragtning. En kort opsummering af disse følger:

For barnet:

- Amning reducerer infektioner i barnets første leveår³, såsom mellemørebetændelse, luftvejsinfektioner samt diarré⁴
- Fuldamning (og ikke bare delvis amning) i minimum 4 måneder reducerer risikoen for at blive indlagt med infektioner med 50%. For hver måned, der ammes, herudover falder risikoen med 5%. Effekten ser ud til at vare helt op til treårsalderen.⁵
- Amning reducerer risikoen for overvægt i barndommen med 4% for hver måned, der ammes.⁶
- Amning reducerer risikoen for type-2 diabetes.⁷
- Amning er forbundet med højere IQ score, længere skolegang/højere uddannelsesniveau samt en højere indkomst senere i livet.⁸
- Modermælk er med til at udvikle barnets mikrobiom, og dermed styrke dets immunsystem både nu og her og gennem livet.⁹
- Amning reducerer malokklusion - altså forkert tandstilling som fx overbid/underbid.¹⁰

3

[https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(15\)01024-7/fulltext?fbclid=IwAR1TALmZTdbom-goIQ0nPYtWU347MLurCH_QgyM6ZbrsJM7Utw_3GNjqyGg](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(15)01024-7/fulltext?fbclid=IwAR1TALmZTdbom-goIQ0nPYtWU347MLurCH_QgyM6ZbrsJM7Utw_3GNjqyGg)

⁴ <https://projekter.aau.dk/projekter/files/259996031/17gr10322bedoemmelse2017.pdf>

5

https://www.sdu.dk/da/nyheder/forskningsnyheder/jo-laengere-amning-jo-faerre-infektioner-hos-baby?fbclid=IwAR0oMjCvyDfkVBQWW-HhmtDICrqlcXA78s_eTNOHgCqxjP4KLIgkjesch0

6

https://www.unicef.org.uk/babyfriendly/who-highlights-importance-of-safeguarding-breastfeeding-for-children-up-to-three-years-of-age/?fbclid=IwAR08NdwNBbsSJgV36Ec4ry3zVkmXlJLoFHzyPW2KX75ycz1dmKsL_XahNM8

7

https://www.unicef.org.uk/babyfriendly/who-highlights-importance-of-safeguarding-breastfeeding-for-children-up-to-three-years-of-age/?fbclid=IwAR08NdwNBbsSJgV36Ec4ry3zVkmXlJLoFHzyPW2KX75ycz1dmKsL_XahNM8

8

<https://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/infant-and-young-child-feeding?fbclid=IwAR1wMxv6aPW0ujwOmRkuUxQ5kwOFAuzM9W92FqNo2RoKjjQdXHjffHE1rGgY> &

[https://www.thelancet.com/journals/langlo/article/PIIS2214-109X\(15\)70002-1/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/langlo/article/PIIS2214-109X(15)70002-1/fulltext)

⁹ "PROBIOTIKA – en guide til dine gode bakterier" af Helle Forum

10

[https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736\(15\)01024-7/fulltext?fbclid=IwAR1TALmZTdbom-goIQ0nPYtWU347MLurCH_QgyM6ZbrsJM7Utw_3GNjqyGg](https://www.thelancet.com/journals/lancet/article/PIIS0140-6736(15)01024-7/fulltext?fbclid=IwAR1TALmZTdbom-goIQ0nPYtWU347MLurCH_QgyM6ZbrsJM7Utw_3GNjqyGg)

- Amning forebygger især komælksallergi og formentlig også andre fødevareallergier.¹¹
- Amning kan mindske risikoen for børneeksem¹²
- Brystmælk er også en vigtig kilde til energi og næringsstoffer for barnet i alderen 6-23 måneder - i særdeleshed under sygdom.¹³
- Amning nedsætter risikoen for leukæmi i barndommen¹⁴

For den ammende:

- Amning i mere end 12 måneder reducerer risikoen for brystkræft med 26%.¹⁵
- Amning i mere end 12 måneder reducerer risikoen for kræft i æggestokkene med 37%.¹⁶
- Amning nedsætter risikoen for udviklingen af type-2 diabetes.¹⁷
- Fuldamning i barnets første 6 måneder er med til at udskyde den fødendes menstruation og giver derved en naturlig præventions-effekt, som kan forhindre uønskede graviditeter og provokerede aborter.
- Flere studier har fundet, at amning kan have en beskyttende effekt i relation til depression.¹⁸

På baggrund af ovenstående er der altså mange sundhedsfordele ved at give de bedste forudsætninger for at danske mødre kan overholde WHO's anbefalinger om amning, som lyder:¹⁹

- Fuldamning efter barnets behov de første 6 måneder af barnets liv.
- Delvis amning til 2 år eller længere.

11

<https://www.sundhed.dk/borger/patienthaandbogen/allergi/sygdomme/foedevareallergi-og-intolerance-kostraad/kost-og-allergi-boern-og-gravide/>

12

<https://www.sundhed.dk/borger/patienthaandbogen/allergi/sygdomme/foedevareallergi-og-intolerance-kostraad/kost-og-allergi-boern-og-gravide/>

13

<https://www.who.int/en/news-room/fact-sheets/detail/infant-and-young-child-feeding?fbclid=IwAR1wMxv6aPW0ujwOmRkuUxQ5kwOFAuzM9W92FqNo2RoKjjQdXHjfHE1rGgY>

14

https://www.sdu.dk/sif/-/media/images/sif/sidste_chance/sif/udgivelser/2016/amning_temarapport_og_aarsrapport_boern_foedt_i_2014.pdf

15

https://www.unicef.org.uk/babyfriendly/who-highlights-importance-of-safeguarding-breastfeeding-for-children-up-to-three-years-of-age/?fbclid=IwAR08NdwnBbsSJgV36Ec4ry3zVkmXljLoFHzyPW2KX75ycz1dmKsL_XahNM8

16

https://www.unicef.org.uk/babyfriendly/who-highlights-importance-of-safeguarding-breastfeeding-for-children-up-to-three-years-of-age/?fbclid=IwAR08NdwnBbsSJgV36Ec4ry3zVkmXljLoFHzyPW2KX75ycz1dmKsL_XahNM8

¹⁷ <https://projekter.aau.dk/projekter/files/259996031/17gr10322bedoemmelse2017.pdf>

¹⁸ <https://ammenet.dk/wiki/fødselsdepression-og-andre-efterfødselsreaktioner>

¹⁹ https://www.who.int/health-topics/breastfeeding#tab=tab_2

Amning og de sundhedsmæssige fordele heraf kan spare samfundet udgifter fremover på en lang række områder. Eksempelvis kan der spares udgifter til behandling og hospitalsindlæggelser af spædbørn, overvægt hos børn og siden voksne samt følgerne heraf fysisk og psykisk, type-2 diabetes, leukæmi og tandretninger i børne- og ungdomstandplejen. For mødrenes del kan der spares udgifter til behandling af brystkræft, kræft i æggestokke, type-2 diabetes, provokerede aborter samt depression.

Hvis den øremærkede del til far/medmor tages fra den nuværende barsel og dermed gør den samlede barselsperiode for den ammende kortere, vil det for mange kvinder være udfordrende at gennemføre 6 måneders fuldammning og delvis amning indtil barnets andet leveår eller længere.

Dette kan skyldes mange faktorer som kravet om at måtte introducere fast føde og eventuelt flaske tidligere for at gøre barnet adskillelsesparat. Det kan også medføre øget stress hos moderen at måtte tilgodese både amningen og et fuldtidsarbejde, og den lette løsning på kort sigt kan være at gå over til modermælkserstatning.

Det er også forventeligt, at de ringere vilkår for ammende mødre vil øge den sociale ulighed i Danmark. I Norge ser vi, at flere mødre tager selvbetalt orlov efter indførsel af øremærket barsel, der er taget fra den oprindelige fælles barsel²⁰. Allerede nu ses en stor forskel i længden af ammeperioden hos lavt- og højtuddannede mødre²¹. Denne forskel må forventes at øges, hvis længden af ammeperioden bliver et økonomisk spørgsmål for familierne. De økonomisk dårligst stillede vil hermed blive endnu dårligere stillet sundhedsmæssigt, end vi allerede ser en tendens til i dag.

Mødres vilkår som ammende, og hvordan de bedst muligt kan udføre denne vigtige samfundsopgave, er desværre meget underbelyste i vores samfund. Men vi mener, med afsæt i ovenstående forskning, der helt klart taler for at Danmarks børn bør ammes efter WHO's anbefalinger, at det i høj grad må være Sundhedsministeriet interesse at gå ind i denne sag.

- Hvad vil sundhedsministeriet gøre for at skabe de bedste betingelser for amningen af danske børn?
- Hvad har danske mødre brug for for at kunne udføre til denne tids- og ressourcekrævende opgave?

20

<https://nyheder.tv2.dk/samfund/2021-09-21-danske-kvinder-i-opraab-oeremaerket-barsel-kan-foere-til-norske-tilstande>

21

https://www.sdu.dk/sif/-/media/images/sif/sidste_chance/sif/udgivelser/2016/amning_temarapport_og_aarsrapport_boern_foedt_i_2014.pdf

-
- Hvordan kan vi prioritere amning af danske børn i den nye barselsordning?

Vi er med borgerforslaget "Forlæng barslen med fars/medmors øremærkede del" kommet med vores bud på, hvordan en amme-venlig barselsordning kan se ud. En ordning, der samtidig tilgodeser far og medmors rettigheder som forældre. Vi mener, at Sundhedsministeriet bør forholde sig offentligt til dette forslag som en forudsætning for at danske børn fremover vil kunne ammes i overensstemmelse med Sundhedsstyrelsens anbefalinger.

- Hvad mener Sundhedsministeriet om borgerforslaget "Forlæng barslen med fars/medmors øremærkede del" i forhold til at sikre amning af danske børn, og dermed børn og voksnes sundhed fremover?

Med venlig hilsen

Jordemoderforeningen,

Fagligt Selskab for Sundhedsplejersker,

Kompetencecenter for Amning,

Forældre & Fødsel,

samt Gry Coppier Søbye (Ph.d. i etnologi), Karen Lumholdt (talsperson og medstifter Familiepolitisk Netværk), Frej Prahl (psykolog og forfatter), Anette Bæk (lærer), Nanna Høyrup Andersen (vuggestuepædagog), Marina Guldborg Eggers-Krag (Cand. Mag.), Christina Brøndsholm Andersen (Master of Arts), Stine Roldgaard (sygeplejerske), Siff Marie Sahlholdt (cand.mag.), Marie Blønd (Cand.It.), Manja Holmelund Simonsen (Cand. Mag.), Line Britt Madsen (Cand.Soc.), Anil Katrin Abildgaard (stud.jur.), Ina Lykke Schmidt og Amanda Hestehave (selvstændig)